

ส่งคละอันพันคละน้อย

เดือนกุมภาพันธ์ 2554
รากรถยนต์ สำนักไปรษณีย์

คำนำ

ในโอกาสสัมมนาปีใหม่ 2554 พมขอขอบคุณ “ลิ้งละอันพันละน้อย” เล่มนี้ ซึ่งได้จัดทำขึ้นต่อเนื่องกันเป็นปีที่ 8 เป็นตัวแทนความชอบคุณ และความช่างใจ ในความประณานาดีที่ผู้ใหญ่ ญาติพี่น้อง ปิยมิตร เพื่อนร่วมงาน น้อง ๆ ตลอดจนศิษย์ที่รักทั้งหลายได้มอบให้แก่ผมและครอบครัว

ปี 2553 ที่ผ่านไป เป็นปีที่บอบช้ำที่สุดปีหนึ่งของคนไทย ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การเมือง และภัยพิบัติธรรมชาติ แต่สังคมของเราก็สามารถผ่านพ้นมาได้ราบรื่นมาก แลกกลับสู่ความเป็นปกติได้ในเวลาอันสมควร

เมื่อครั้งที่อ่าน “ลิ้งละอันพันละน้อย” เล่มก่อนหน้านี้เมื่อต้นปี 2553 ไม่มีใครรู้ว่าจะมีอะไรเกิดขึ้นระหว่างจุดนั้นของเวลาจนถึงปัจจุบัน และในทันน่องเดียว ก็ไม่รู้เหมือนกันว่าจะมีอะไรรอเรอยู่บ้าง ก่อนที่จะได้อ่านเล่มใหม่ในตอนต้นปี 2555 ความไม่แน่นอนดูจะเป็นลิ้งที่แน่นอนสำหรับทุกคน

ปี 2553 ที่ผ่านมาเป็นปีแรกของการกลับมาทำงานที่มหาวิทยาลัยธุรกิจ-บัณฑิตย์ในฐานะอธิการบดีอีกครั้ง หลังจากที่ได้จากไป 3 ปีเต็ม และเป็นปีแห่งการทำงานเพื่อราชการและสังคมในหลากหลายหน้าที่ควบคู่ไปกับงานประจำอย่างหนึ่งหนึ่อยที่สุดครั้งหนึ่งในชีวิต แต่ก็เป็นอีกปีหนึ่งแห่งความสุขจากการที่ได้ทำงานที่คิดว่ามีคุณค่า และจากการได้เผาดูการเติบโตของ “ยูกิ” ผลงานสาวลูกที่รักคนแรกของครอบครัวเรามีอายุครบหนึ่งปีในเดือนตุลาคมของปี 2553

ขอพระบารมีและอิทธิอำนวยแห่งองค์พระลิทวิชาดาอันเป็นที่เคารพนับถือ ของชาวธุรกิจบัณฑิตย์ ตลอดจนอาনุภาพแห่งความดึงดูม โปรดคุ้มครองท่านและทุกคนที่ท่านรักให้ปราศจากโรคภัย และปลอดลิ้งเคราหมองและอุบัติเหตุภัยนตราย ที่ไม่คาดฝันทั้งปวง และขอให้ปี 2554 เป็นอีก ปีหนึ่งที่จะอยู่ในความทรงจำอันอุดมด้วยความสุข

มนิรา สามโกเศค

วราภ-สิรินุช-ยูกิ สามโกเศค

วริมน สามโกเศค

วรากรณ์ สามโกเศค

มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิตย์

สารบัญ

เพลง My Way ม่าคนได้	7
วิตามิน D “ของเกี๊อ布ฟรี”	13
คนมีโชคเพราะโชคดีหรือ	19
กว่าจะเกิดก็สายไปแล้ว	25
“ค่าเสียโอกาส” และ “คนตันทุนตា”	31
“เงินตาม” ขายคนเป็น	37
“ตระบัดส์เตย์” มีคำอธิบาย	43
อาหารเพื่อยิ้ม	48

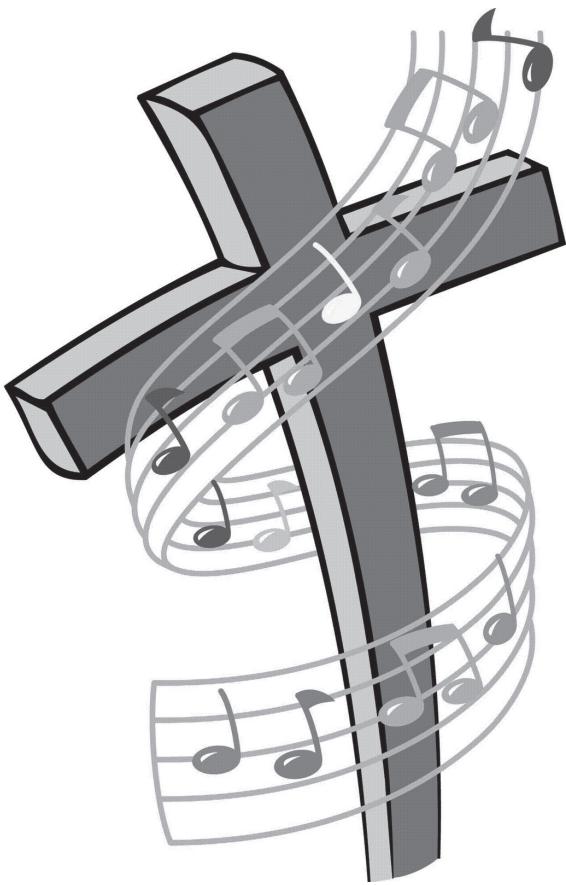

สิง朗อันพันละน้อย

ลดปีใหม่ 2554

รายการ สามโกเศค

- ข้อเขียนทั้งหมดเลือกมาจากบทความที่ผมเขียนลง มติชน และมติชน สุดสัปดาห์ ในรอบปีที่ผ่านมา
- คำคมที่ไม่ระบุนั้น เพราะไม่ทราบเจ้าของ

เพลง My Way ฝ่าคนได้

เพลง My Way เป็นที่รู้จักกันอย่างกว้างขวาง มีความหมายกินใจและไฟแรง ผู้คนร้องคาราโอเกะอย่างมีความสุขกันทั่วโลก อย่างไรก็ดีมีอยู่แห่งหนึ่งในโลกที่ผู้คนจะไม่กล้าร้อง卡拉โอเกะเพลงนี้ในที่สาธารณะ เพราะอาจเป็นสาเหตุแห่งการฟ้าฟันกันได้ดังที่เกิดขึ้นอยู่บ่อย ๆ อย่างน่าประหลาดใจ เหตุใด My Way เพลงอมตะยอดอิตเจิงเป็นสาเหตุของการทะเลาะฟันกันได้?

My Way เป็นเพลงโปรดของคนในโลกมากมาย ถือกันว่าเป็นเพลงชาติของพวก Yuppies (คนรุ่นใหม่ล้วนในเมืองที่งานกำลังรุ่ง) ด้วยซ้ำ เพราะไม่มีใครในกลุ่มคนพากนี้ที่ไม่รู้จัก My Way

My Way เป็นเพลงภาษาอังกฤษที่เข้าทำนองของเพลงฝรั่งเศスマาร์วอง ในปี 1967 ขณะที่นักร้องชาวคานาดาที่คุณท้าวโลกรู้จักคือ Paul Anka ท่องเที่ยวอยู่ทางใต้ของฝรั่งเศสได้ยินเพลงกำลังดังของฝรั่งเศส ชื่อ Comme d'Habitude (As Usual) ร้องโดยนักร้องฝรั่งเศส Claude Francois แต่งโดย Jacques Revaux และ Gilles Thibault เขารู้สึกชอบทำนองจังหวะติดต่อขอลิขสิทธิ์โดยไม่ต้องจ่ายเงินเลย เมื่อได้มา ก็นำมาตัดแปลงเล็กน้อยและใส่

เนื้อร้องที่ผิดไปจากเวอร์ชันต้นฉบับซึ่งเนื้อร้องกล่าวถึงอะไร ๆ ก็เหมือนที่เคยเป็น (as usual) จนน่าเบื่อ เนื้อร้องบรรยายคือ “I get up, I shake you, you don't wake up as usual” และจบลงด้วย “We will make love as usual, we will fake as usual”

Paul Anka ใส่เนื้อร้องใหม่ที่กินใจ โดยเริ่มต้นว่า “Now the end is near, so I face the final curtain....” เนื้อร้องกล่าวถึงชีวิตที่จะระงับ กลั้ต่อสู้อย่างรับผิดชอบ ไม่เคยหักหลังแม้พจัญชีวิตสารพัด และก็จบลงด้วยความสำเร็จในที่สุด เพราะว่า “I did it my way” (“ฉันทำได้สำเร็จด้วยวิธีของฉัน”)

Frank Sinatra เป็นคนที่ Paul Anka เลือกมาร้องเพลงนี้ในขณะที่เขากำลังคิดจะเลิกร้องเพลงแล้ว เพราะเบื่อและเจ็บปวดกับคำกล่าวหาว่าเขามีคุณเคยกับพากมาเพียง เมื่อเขารับมาร้อง เพลง My Way ก็กลายเป็นยิ่ห้อของ Frank Sinatra ไปตลอดยอดเยี่ยมสุดไม่มีออก ในอังกฤษเพลงนี้ติดอันดับยอดเยี่ยมเป็นเวลา 2 ปีครึ่ง ดังระเบิดในสหรัฐอเมริกาและแพร่ไปทั่วโลก รวมไปใหม่ปัตตั้งแต่ปี 1968 เป็นต้นมา และอยู่ในหัวใจของผู้คนที่คิดว่าได้ต่อสู้ชีวิตมาอย่างหนักจนประสบความสำเร็จ

My Way มีนัยยะสำคัญเพลง “เยี้ยฟ้าท้าดิน” กล่าวคือเป็นเพลงประเทศสื่อความมีชัยและความทรงของผู้ร้อง กลั้ต่อสู้ไม่ท้อถอย และตรงนี้แหล่ะที่อาจเป็นช่วงเวลาให้เกิดความหม่นໃเส้จากผู้ฟังจนเป็นเรื่องขึ้นมาในลังคอมพิลิปปินส์ (ไม่ต่างจากลังคอมไทรนกหากผู้คนนิยมร้องคาราโอเกะ “เยี้ยฟ้าท้าดิน” กันมาก ๆ)

การฝ่ากันตายที่มีสาเหตุจากการร้องカラโอเกะเพลง My Way ในพิลิปปินส์เกิดมาหลายปีแล้วจนカラโอเกะที่มีอยู่แบบทุกแห่งหนในดินแดนประชากร 90 ล้านคนแห่งเสียงดนตรีนี้ ต้องจำใจตัดเพลง My Way ออกไปจากรายการเพลงカラโอเกะในร้าน ถึงแม้คนพิลิปปินส์จะชอบเพลงนี้กันมากก็ตาม

ทำไม My Way เป็นสาเหตุของเหตุการณ์ที่นำเคร้าเช่นนี้ได้? หลาย คนพยายามให้เหตุผลเพื่อเป็นบทเรียนทางสังคมวิทยา เหตุผลแรกก็คือการมา กัน เพราะร้องเพลงカラโอเกะนั้นมีอยู่แล้วทุกวันเหมือนบ้านเรา สาเหตุที่เกิด ขึ้นง่าย ๆ เช่น ย่างไม่corpofon กัน เยาวชนหรือวิจารณ์เวลาร้องผิดคีย์ ร้อง เพลงช้าแบบยิ่วน ร้องเหมือนเสียงวัวถูกเชือด สาดาแล้วครไม่กินกัน ฯลฯ เรื่องกรอบกระทั้งเกิดขึ้นจากทั้งผู้ร้องและผู้ฟัง (ที่ไม่เต็มใจ) เป็นผู้ก่อเหตุ

เมื่อเพลง My Way ซึ่งเป็นเพลงที่ลือความหยิ่งทะนง ("I did it my way") ท้าทายชีวิตและแสดงความมีชัย ผู้ร้องมักอินกับเพลงจนรู้สึกว่า ตนมีความสำคัญทั้ง ๆ ที่ไม่ใช่ความจริง เพลงนี้จึงเสมือนลิ่งที่บดบังความ ล้มเหลวของตนเอง เมื่อมีคนมาเยาะเย้ย ด้วยการแกง่งตามมือหรือเยาะเย้ย ถากถาง ลูกโป่งแห่งความภูมิใจลงจึงแตก ที่เหลือก็คือความรุนแรง

เหตุผลที่สอง My Way เป็นเพลงที่คร็กซัจและร้องกันได้ดี (แทน จะไม่มีคนพิลิปปินส์คนไหนที่ร้องเพลงไม่เป็นและไม่เก่ง) เมื่อก็มีคนร้องไม่ เข้าท่าขึ้น ผู้คนจึงอดวิจารณ์และอดทนการร้องไม่เข้าท่า (โดยเฉพาะสำหรับ คนพิลิปปินส์ที่รักเพลงนี้) ไม่ค่อยได้ การกรอบกระทั้งจึงเกิดขึ้นได้ง่าย

เหตุผลที่สาม ผู้คนที่เข้าใจเรื่องตัวเลขอาจมองว่าการกรอบกระทั้ง กันจนถึงฝ่ากันในบาร์カラโอเกะเกิดขึ้นบ่อย ๆ อยู่แล้ว เมื่อ My Way เป็น เพลงยอดฮิตที่ร้องกันปอยมาก จึงเกิดความเข้าใจผิดว่า My Way เป็นสาเหตุ และเมื่อปักใจเชือกัน เช่นนั้นก็เลยเกิดขึ้นจริง ๆ และเลียนแบบกัน จนยิงฟัน กันบ่อย ๆ เมื่อมีคนร้อง My Way บ้างอาจคิดว่าเป็นการท้าทายเมื่อมีคน กล้าร้องเพลง My Way ความรุนแรงจึงเกิดขึ้นไม่ลื้นสุด

ปรากฏการณ์แบบ "My Way Killings" อาจเกิดขึ้นในประเทศไทยได้ ก็ได้ ถ้ามีปัญหาเรื่องความยากจนเป็นพื้นฐาน มีเชื้อความหม่นไส้ระหว่างผู้ร้อง และผู้ฟังเกิดขึ้นอันเนื่องจากความกดดันของชีวิต กองกับมีเครื่องมือฆ่าฟันกัน ใกล้มือ (มีประมาณการว่าพิลิปปินส์มีปืนไฟเบียนอยู่ในหมู่ประชาชนไม่ต่ำกว่า

1 ล้านกระบอก) และยิ่งถ้าเนื้อร้องของเพลงนั้นเข้าช่วยวิธีการประกาศความมั่งคั่ง ทรงพระบารมีชัยและความสงบ

ด้วยลักษณะของการประกาศความมีชัยเช่นนี้ ในงานศพของคนในโลกตะวันตกจำนวนไม่น้อย My Way จึงเป็นเพลงที่อิทธิพลที่สุดเพลงหนึ่งสำหรับบรรเลงประกอบพิธี เนื่องจากล่อนัยยะของ “I did it my way” ของผู้ตาย และอาจเป็นเพลงโปรดของผู้ตายด้วย

คลิปในเพลงดัง ๆ ไม่ต่ำกว่า 100 คน ร้องเพลงนี้ ไม่เว้นแม้แต่ Elvis Presley (1977 อัลบัม “My Way”) ตลอดจนนักร้องโอเปร่า The Three Tenors ซึ่งได้แก่ Luciano Pavarotti/ Plácido Domingo/ José Carreras ฯลฯ

41 ปี ของ My Way ได้สร้างความบันเทิงและความสุขด้วยการทำอง และเนื้อร้องที่กินใจอย่างเป็นแยงคิดให้แก่ผู้ที่กำลังต่อสู้ชีวิตอยู่ในปัจจุบันว่าถึงวันหนึ่งแล้วเขาก็จะได้ร้องเพลงนี้อย่างสงบ

ถึงแม้ My Way จะอิทธิอย่างไร แต่สำหรับชายบางคนแล้วไม่รู้จักเพลงนี้เนื่องจากรู้จักแต่ “Her Way”

To be content with what we possess is the greatest and most secure of riches.

ความพอใจกับสิ่งที่ตนอาจมีอยู่ก็สร้างความมั่นคง
ได้มากกว่าความมั่นคงที่ต้องหันหน้าไปในกาลก่อและเดทดูก่อ

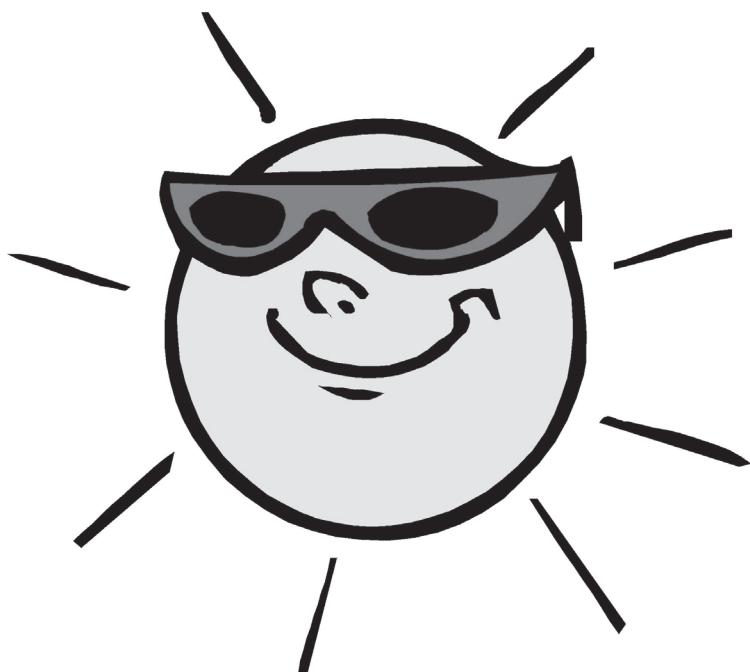
(Marcus Tullius Cicero 106-43 ก่อนคริสต์กาล)

If a is success in life, then a equals x plus y plus z . Work is x ; y is play; and z is keeping your mouth shut.

ກົດ a ຕື່ອດການກຳເຮົດໃຈໃຫ້ຕີຕັດ ດັ່ງນີ້ a ກ່າວມີ x ນຬກ y ນຬກ z ໂດຍ x ຕື່ອການກຳນົາ y ຕື່ອກາຣຄົນ ແລະ z ຕື່ອການບູນນຳກາກ

(Albert Einstein)

ຄວາມກຸ່ພອນເດືອນຢູ່ກໍາລັນ ຂອງນຸ່ມກາຄອງຢູ່ກໍາ
ຂອງການຕາມອຽ່ກໍານົາ ແລະ ຂອງຕາມກໍາອຽ່ກໍາຕາມນັກ
(คัมภูเดชอง Lucretius จาก “ຟືບຄວາມກັບ” ໂດຍ ເສັ້ຍໂໂກເສດ)

วิตามิน D “ของเกือบฟรี”

วิตามิน D คือวิตามินประเภทหนึ่งที่ผู้คนไม่ค่อยให้ความสนใจ เพราะมีราคาถูก หาได้ง่าย ไม่มีการโฆษณา แต่มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อการป้องกันกระดูกพุ มะเร็งต่อมลูกหมาก มะเร็งเต้านม อาการซึมเศร้า โรคเบาหวาน ความอ้วนเกินปกติ และ นั่นก็คือวิตามิน D

วิตามิน D ถูกมองข้ามนานนาน เพราะบริษัทยาไม่โฆษณาขาย เนื่องจากสามารถได้มาโดยไม่ต้องจ่ายดังค์ฝ่านการรับแสงแดด (ทั้งหมดนี้ไม่ฟรีจริง เพราะแสงแดดทำให้ร้อนน่ารำคาญ ต้องเลี้ยวเลาออยู่กลางแดด และในบางกรณีอาจเสี่ยงต่อการเป็นโรคมะเร็งผิวนัง) ถ้าสามารถจับแสงแดดได้ชัดหรือกระปองขายได้เมื่อใด เมื่อนั้นคงมีการโฆษณาขายวิตามิน D ชนิดธรรมชาติ เป็นแน่ วิตามิน D ประเภทบริโภคเสริมอาหารก็มีขายแต่ไม่หวังหวงเหมือนวิตามินชนิดอื่นเนื่องจากมีแสงแดดเป็นทางเลือก

มีข้อควรระวังหลายประการเกี่ยวกับวิตามิน D ดังต่อไปนี้

(1) วิตามิน D ผลิตโดยผิวนังเมื่อได้รับรังสีอุลตราร้ายโอเล็กจากแสงแดดตามธรรมชาติ การโคนแสงแดดฝ่านกระจกไม่ทำให้เกิดวิตามิน D เพราะรังสีไม่สามารถเจาะทะลุฝ่านกระจกได้

(2) การบริโภคอาหาร เช่น ตีมนม 10 แก้วใหญ่ในแต่ละวันจะทำให้ได้รับปริมาณต่ำสุดของวิตามิน D ที่ร่างกายต้องการ ดังนั้นการทำให้ร่างกายได้รับวิตามิน D อย่างเพียงพอในแต่ละวันโดยไม่โคนแสงแดดจึงเป็นเรื่องยาก การได้รับแสงแดดเท่านั้นที่จะทำให้มั่นใจได้ว่าเกิดการผลิตวิตามิน D ขึ้นในร่างกายของเรา

นอกจากนมแล้วก็มีน้ำมันตับปลา (ปลาคือส่วนที่ห้ำยากยิ่งมีวิตามิน D มาก) ปลาที่มีน้ำมันมาก ๆ ได้แก่ ปลาตรารุบปลานุก ตรารุบปลาทู ปลาทูนา ปลาชาติน ปลาไหล ปลาเยอร์ริง ส่วนไข่ไก่ ตับวัว ก็มีวิตามิน D เช่นกัน

(3) ยิ่งอยู่อาศัยห่างเส้นศูนย์สูตรมากเท่าใดก็ยิ่งต้องการแสงแดดนานเพียงนั้นเพื่อให้ได้รับวิตามิน D คนผิวคล้ำอาจต้องการแสงแดดมากกว่าคนผิวขาว 20-30 เท่า เพื่อผลิตปริมาณวิตามิน D ปริมาณเท่ากัน (นี่คือคำอธิบายว่าเหตุใดคนผิวดำมีอัตราการเป็นมะเร็งต่อมลูกหมากมากกว่าคนผิวขาวเนื่องจากได้รับแสงแดดไม่เพียงพอ)

(4) การดูดซับแคลเซียมของกระเพาะอาหารเป็นเรื่องสำคัญ ถ้าหากไม่มีวิตามิน D ในปริมาณที่เพียงพอแล้ว ไม่ว่าจะรับแคลเซียมเข้าไปในร่างกายมากเพียงใดก็ไม่สามารถดูดซับได้

(5) คนที่ขาดวิตามิน D เรื้อรัง ต้องใช้เวลานานในการกลับมาอยู่ในสภาพปกติโดย บริโภควิตามิน D เป็นเดือน ๆ พร้อมกับรับแสงแดดโดยตรงเป็นเวลา 10-20 นาทีในแต่ละวันเป็นอย่างน้อย

(6) พวงครีมป้องกันแดด (sunscreen cream) ก็ต้องความสามารถในการผลิตวิตามิน D เพียงแค่ครีมที่มีดีกรี SPF = 8 (ปกติคนเล่นกอล์ฟจะใช้ 15 ถึง 30 SPF) ก็จะล็อกความสามารถดังกล่าวได้ถึงร้อยละ 95 นี่คือสิ่งที่ต้องระวังสำหรับการใช้ครีมปะเท"'; เพราะอาจเป็นสาเหตุที่ทำให้ขาดวิตามิน D และเจ็บป่วยขึ้น

(7) ไม่มีการผลิตวิตามิน D มากเกินไปจากการรับแสงแดด ร่างกาย

ของเราจะเป็นผู้ควบคุมการผลิตโดยอัตโนมัติเพื่อไม่ให้เกิดการผลิตวิตามิน D มากกว่าที่ร่างกายต้องการ

(8) ก่อนที่วิตามิน D จะถูกใช้งานในร่างกายได้จะต้องถูก “เป่ากระหม่อม” โดยตับและไตเลี้ยก่อน การเป็นโรคเกี่ยวกับตับและไตจนทำงานไม่เป็นปกติ จึงทำให้ร่างกายขาดวิตามิน D เนื่องจากตับและไตจะกลাযเป็นตัวกีดกันการใช้วิตามิน D ของร่างกายไป

(9) ถึงแม้วิตามิน D จะเป็นสารที่ทรงพลังยิ่งสำหรับร่างกายเราแต่เราก็สามารถได้รับมันทุกวันโดยไม่ต้องบริโภคผ่านปาก (ทำให้เลี้ยเงิน) เพียงแต่ไม่เป็นแคร์ริกคูล่ากลัวแสงแดดเท่านั้นก็พอ

วิตามิน D เป็นสิ่งที่เรียกว่า prohormones (สารที่จะถูกเปลี่ยนเป็น hormone ต่อไป) มีอยู่ 5 ชนิดคือ D1 ถึง D5 ทั้ง 5 ชนิดต่างมีบทบาทสำคัญในกระบวนการเคลื่อนของร่างกาย มันช่วยเพิ่มการไหลเวียนของแคลเซียมในกระแสโลหิต (ช่วยการดูดซับแคลเซียมและฟอสฟอรัสจากอาหาร) ซึ่งเป็นสารสำคัญในการสร้างกระดูกของร่างกาย

ขาดวิตามิน D ทำให้เกิดโรคเกี่ยวกับกระดูก โรค Rickets (เป็นโรคที่เกิดในเด็กโดยกระดูกไม่เติบโตอย่างปกติ และนำไปสู่ความผิดปกติของร่างกายและเกิดความพิการ) นอกจากนี้ทำให้กระดูกบางและกล้ามเนื้ออ่อนแรง ตลอดจนนำไปสู่ภาวะกระดูกผุดด้วย

แพทย์และนักวิจัย เข้าใจเรื่องปัญหาจากการขาดแคลนวิตามิน D พอกควร แต่สิ่งที่ยังดำเนินมีดอยู่ก็คือยังไม่รู้ว่าหากรับวิตามิน D เข้าไปในร่างกาย เกินขนาดที่เหมาะสมแล้ว (กังวลจากการบริโภคผ่านปาก) ผลเสียระยะยาวจะเป็นอย่างไร

เรื่องนี้ไม่น่ากังวลเท่ากับความจริงที่พบว่าการขาดแคลนวิตามิน D อาจมีความสัมพันธ์กับการเป็นโรคเรื้อรังหลายโรค เช่น ความดันโลหิตสูง รัณโรค มะเร็ง โรคหลอดเลือด โรคเกี่ยวกับความจำ เบาหวาน ฯลฯ หรือ

แม้แต่โรค Parkinson's (โรคที่ทำให้ตัวสั่น)

วิตามิน D มีความสำคัญต่อมนุษยชาติ มีราคาถูก และมีอยู่มากมาย เพียงพอ ขอแต่ให้ได้รับแสงแดด 10-20 นาทีต่อวันเท่านั้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเด็กซึ่งกำลังต้องการกระดูกที่แข็งแรงเพื่อเป็นโครงของร่างกายต่อไปในวันข้างหน้า

ให้เด็กนักเรียนนั่งและยืนตากแดดฟังครูอบรมหน้าเสาธงทุกเช้าเพื่อรับวิตามิน D เป็นไอเดียที่ดี แต่ถ้าจะให้ดียิ่งขึ้นต้องอธิบายให้เด็กเข้าใจด้วยว่าเหตุใดจึงต้องนั่งฟังกลางแดด อย่าพูดชนิดวู้ดชี้บ่น และที่สำคัญอย่าพูดนานเกินไปครับ

*We will never get enough of what
we don't really want.*

เราจะไม่เคยพอจนกว่าจะห่างไกลจากความต้องการ
สิ่งที่เราไม่ได้ต้องการนั่นเอง

(จากกาพย์นarrative “The 11th hour”)

*The test of a man's or woman's breeding
is how they behave in a quarrel.*

ນາກພື້ນຖານຈົດກ່າວດີນິນຮ້ອງຫາຍໄດ້ຮັບການອມຮາມເຄີຍສູງມາດີເພື່ອໃຈກົດໜ້ອ
ພຖຕິກຣະນາກະເລະກັນຕົນອື່ນ

(George Bernard Shaw : ດ.ສ. 1856-1950)

*He that does good to another does also
good to himself.*

ຕາມກຳທຳຕໍ່ອຄນອົນກົດທອກດີໃກ້ຕານເອງດົກ

(Seneca ກວ່າລະນັກພູດໂມບັນເມື່ວຕົວຢ່າງເມື່ອປະມານ 50 ປີ ກ່ອນຄຣັສຕາລາ)

คนมีโชคเพราะโชคดีหรือ

คน ที่ว่าไปในโลกโดยเฉพาะคนไทยเชื่อว่าความมีโชคเป็นเรื่อง
โดยลึ่งคักดีลิทธิ์มีบทบาทสำคัญในการช่วยให้โชคดีด้วย เช่น ถูกหวย เล่นการ
พนันได้ ฯลฯ หากเป็นนักแสดง นักกีฬาดังขึ้นมาแบบเบ็ด ฯลฯ อย่างไรก็ต้องมี
ภูมิปัญญาการพรั่งอธิบายเรื่องความโชคดีไว้อย่างน่าสนใจ และให้ความอุ่นใจใน
ระดับหนึ่งว่าความมีโชคคนนั้นสามารถสร้างขึ้นได้ด้วยการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรม
และบุคลิกอุปนิสัย

ศาสตราจารย์ Richard Wiseman แห่ง University of Hertfordshire (บางคนอาจจำชื่อได้ว่าเป็นคนเดียวกันกับที่จัดประกวดเรื่องตลกที่สุด
ในโลกบนเว็บเมื่อ 3-4 ปีก่อน) ในหนังสือชื่อ The Survivors Club (2009)
เล่าเรื่องการทดลองและข้อสรุปที่ช่วยทำให้เข้าใจเรื่องความมีโชคมากขึ้น

การทดลองใช้คนจำนวนมากทั้งหญิงชายแข่งกันนับรูปภาพใน
หนังสือพิมพ์ บางคนนับเสร็จใน 2-3 วินาที บางคนนับเป็นนาที สาเหตุที่
บางคนนับไม่ถูกวินาทีก็เสร็จ ไม่ใช่เพราะมีความสามารถในการนับเป็นเลิศ
หาก Dr. Wiseman สอดแทรกข้อความด้วยตัวหนังสือขนาดใหญ่ไว้ในหน้า

หนังสือพิมพ์ว่า “หยุดนับได้ ทั้งเล่มมี 43 รูป” และในอีกหน้าต่อมา ก็มีข้อความ ตัวใหญ่ไว้อีกเช่นกันว่า “หยุดนับได้ และรีบไปบอกคนทดลองว่าพบข้อความนี้ แล้ว และท่านจะไดเงิน 250 เหรียญ”

ลิงไม่น่าเชื่อ ก็คือ มีผู้ทดลองจำนวนไม่มากนักเท่านั้นที่เห็นสอง ข้อความนี้ระหว่างการนับ กลุ่มที่พลาดมองไม่เห็นคือพวกเครื่องเครียดและ จริงจังกับการนับมากจนมองไม่เห็นสองข้อความนั้นที่ไม่น่าจะมองข้ามไปได้

Dr. Wiseman สรุปว่า คนที่เห็นข้อความที่ให้หยุดนับทันที มีทางโน้ม ที่จะเป็นคนมีโชค เพราะเป็นคนเปิดกว้างต่อโอกาสรอบตัวที่อาจมาถึงโดย บังเอิญ (random) ส่วนคนที่มองไม่เห็นมีทางโน้มที่จะเป็นคนไม่มีโชค เพราะ ไม่สามารถรู้โอกาสที่เปิดกว้างให้เห็นได้ Dr. Wiseman สรุปว่า สำหรับบางคน นั้น แม้แต่ทำงานอื่นอยู่ก็ยังเปิดกว้างสำหรับโอกาสอื่น ๆ ที่จะเข้ามาหาตนเอง นั้นคือเหตุผลสำคัญชี้งอินิยายว่าเหตุใดลิงดี ๆ จึงมักเกิดขึ้นกับคนเดิมเสมอใน ชีวิตประจำวันและในสถานการณ์ที่รอดชีวิตมาได้จากเหตุการณ์อันตราย ซึ่ง ลิงเหล่านี้เราเรียกว่าโชค

คนสองคนพักในโรงแรมห้องติดกัน คนหนึ่งเลี้ยวชีวิตจากไฟใหม่ แต่ อีกคน “โชคดี” รอดมาได้ คนที่ว่าไปอาจมองว่าคนหลังโชคช่วยทำให้รอดมาได้ แต่ในความเป็นจริงอาจเป็นว่าเป็นคนระวังระแวง ลังเลก่อนผ่านผังทางหน้าไฟ ของโรงแรมเสมอ ศึกษาข้อมูลเรื่องการทำตัวระหว่างไฟใหม่อย่างไร จึงทำให้รอด มาได้ ไม่ใช่เพราะโชคแต่เป็นเพราะเป็นคนเปิดกว้างต่อข้อมูลและโลกอยู่เสมอ

นักจิตวิทยาเรียกสิ่งที่ Dr. Wiseman พยายามทดลองนี้ว่า inattentional blindness (การตາบอดอันเกิดจากการไม่ให้ความใส่ใจ) ซึ่งหมายถึงว่า ไม่ลังเลก่อนลิงดี ๆ เมื่อไม่ได้ให้ความใส่ใจอย่างแท้จริง ตัวอย่างเช่นเราราม ลึกอยู่ในบางอารมณ์จนไม่ได้ยินเสียงหรือตระหนักถึงเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นรอบตัว (มนุษย์ประทุมที่ถูกเลี้ยงอยู่ตลอดเวลาต้องระวังเป็นพิเศษจากอันตรายรอบตัว เช่น ภัยธรรมชาติ) เราดูโทรทัศน์โดยไม่เห็นภาพสะท้อนบนกระจาดจอทีวี การสอน

หรือออบรมแบบ “ฟังแต่ไม่ได้ยิน” หรือ หนักๆ ก็คือ “เข้าหูช้ายทะลุหูขาว”

Dr. Wiseman เชื่อว่าจากอาการมีชีวิตลดจากรถที่วิ่งผ่านแยกไฟแดงเกือบชนรถตัวเองหรือสังเกตเห็นข้อความแทรกในหนังสือพิมพ์ดังกล่าวแล้ว ยังมีอีกปัจจัยสำคัญที่เป็นคำอธิบาย นั่นก็คือ neuroticism หรือแบบแผนของบุคลิกภาพ (personality trait) ของคนซึ่งทำให้โน้มเอียงไปทางการเป็นคนเครียด ร้อน怒กระวนกระวายและอ่อนไหวง่ายต่อความเครียด

คนที่เข้าข่ายมีดีกรีของ neuroticism สูง จะจริงจังเคร่งเครียด และเข้มข้นกับสิ่งที่ตนเองทำจนมองข้ามโอกาสที่เกิดขึ้นรอบตัว จึงมีทางโน้มที่จะเป็นคนขาดใจ ในทางตรงกันข้ามคนที่มีดีกรี neuroticism ต่ำจะเยือกเย็นกว่า มีอารมณ์ผ่อนคลาย ไม่หวือหวา และอ่อนไหวต่อความเครียดน้อยกว่า จะไม่ทำงานด้วยความเครียดและกระวนกระวายเท่า กลุ่มคนนี้จะเปิดตัวต่อความเป็นไปได้ ต่าง ๆ ในชีวิตมากกว่า จึงเป็นคนชนิดที่เรียกว่ามีโชคอยู่เสมอ

Dr. Wiseman ต้องการศึกษาลึกกว่านี้ในเรื่องการมีโชคและไม่มีโชค โดยเฉพาะความแตกต่างระหว่างคนสองกลุ่มนี้ จากการทดลองอีกหลายลักษณะข้ามเวลา 10 ปี ก็ได้ข้อสรุป 4 ข้อดังต่อไปนี้ว่าเหตุใดลึกลับ ฯ จึงมักเกิดขึ้นกับคนเดิมเสมอ

ประการแรก คนโชคดีอยู่ในสภาพจิตใจที่ผ่อนคลายกับชีวิตโดยตระหนักถึงสิ่งแวดล้อมรอบตัวอยู่เสมอ พากษาจะมองเห็นโอกาส (เพราะมองหาโอกาสอยู่แล้วด้วยการเปิดใจและเปิดโอกาสให้ลึกลียนเข้าหาตัวเขาได้ ตัวอย่างเช่น คนพบเงินตกบนถนนอยู่บ่อยนั้นเป็นเพราะเป็นคนช่างสังเกต หรือมองหาโอกาสจึงเห็นเงินที่ตกอยู่) ที่คนอื่นมองไม่เห็น มักเป็นกลุ่มคนที่ชอบลังเล มีเพื่อนฝูงมาก

ประการที่สอง คนโชคดีเชื่อในลัญชาตญาณของตนเองและมีการตัดสินใจที่ดีโดยไม่รู้ว่าทำไมจึงตัดสินใจเช่นนั้น คนโชคไม่ดีจะไว้ใจคนผิดและมักตัดสินใจผิดอยู่บ่อย ๆ จากการสังเกตกลุ่มคนโชคดีพบว่าคนกลุ่มนี้อาศัย

ความรู้สึกข้างในของตนเองมากกว่ากลุ่มไม่มีโชคอย่างเห็นได้ชัด ตัวอย่างเช่น หญิงคนหนึ่งสังสัยคุณที่ขับรถเดอร์ไซด์ตามหลังตอนกลางคืนจะเป็นคนร้าย จึงระวังตัวและจอดให้รถผ่านไป สองวันต่อมาตำรวจเรียกรถคันนี้จอดและชายคนนี้ก็ยังตำราจตาม มองเพิน ๆ อาจเห็นว่าเธอโชคดี แต่แท้จริงแล้วเธออาศัยความรู้สึกข้างในบอกເຮືອໃຫ້ระวังตัว

ประการที่สาม คนโชคดีมองโลกในแง่ดีเสมอ มักบากบั้นต่อสู้เมื่อล้มเหลวและมีความสามารถในการฟื้นตัวกลับขึ้นมาเสมอ คนมีโชคจะคาดว่าลิ้งที่ดีจะเกิดขึ้นกับตนเอง และเชื่อว่าไม่ว่าอะไรที่ร้ายแรงในชีวิตเกิดขึ้นก็ตาม ในที่สุดแล้วก็จะคลีเคลียไปในที่สุดเสมอ โลกสำหรับคนเหล่านี้จะงดงามและสด爽 ซึ่งตรงข้ามกับกลุ่มคนโชคไม่ดีซึ่งคาดหวังว่าไม่ว่าทำอะไรก็จะล้มเหลว โลกของกลุ่มคนนี้มีดีหม่นและมีดีดาม

Dr. Wiseman ให้คนสองกลุ่มเล่นเกมส์ Puzzle ซึ่งไม่มีทางได้คำตอบเลย เมื่อเล่นไปสักพักวัยละ 60 ของกลุ่มคนโชคไม่ดีบอกว่าเกมส์นี้ไม่มีคำตอบ ในขณะที่มีวัยละ 30 ของกลุ่มคนโชคดีที่บอกอย่างเดียวกัน โดยสรุป ก็คือกลุ่มคนไม่มีโชคยอมแพ้ตั้งแต่ยังไม่ได้เริ่ม

ประการที่สี่ กลุ่มคนโชคดีมีความสามารถพิเศษในการเปลี่ยนโชคร้ายให้เป็นประโยชน์ Dr. Wiseman เชื่อว่าปัจจัยตัวนี้มีบทบาทสำคัญที่สุดใน 4 ตัวของการมีโชคจนทำให้สามารถครอบครองภัยอันตรายมาได้

ความเห็นของ Dr. Wiseman ตรงกับความเชื่อของ Dr. Al Siebert ผู้เชี่ยวชาญคนสำคัญของอเมริกาในเรื่องจิตวิทยาของการเอาชีวิตรอด ซึ่งศึกษาบุคลิกภาพของการเป็นผู้รอดชีวิต (survivor personality) และพบว่า ทักษะสำคัญยิ่งในการเอาชีวิตรอดคือการมีทักษะสร้างโอกาสให้พบลิ้งดี ๆ โดยไม่คาดฝัน (serendipity talent) กล่าวคือเมื่อประสบภัย พวก “โชคดี” (ผู้สามารถเอาชีวิตรอดได้เป็นเลิศ) ไม่เพียงแต่ต่อสู้กับภัยได้ดีเท่านั้นยังสามารถเปลี่ยนแปลงภัยร้ายให้เป็นประโยชน์ได้ด้วย

ใครที่ดูภาพยนตร์ชุด McIver จะเห็นความสามารถในการคิดแก้ไขปัญหาและอุปสรรคอย่างไม่หวั่นไหวด้วยการนำสิ่งต่าง ๆ ที่อยู่รอบตัวมาใช้ให้เกิดประโยชน์ บุคลิกภาพเช่นนี้ทำให้สามารถอยู่รอดได้อย่างดี จนดูเหมือนว่าเป็นคนมีโชคเหนือคนอื่น ๆ

Dr. Wiseman เชื่อว่าในเรื่องการมีโชค สิ่งที่อธิบายไม่ได้เกี่ยวกับความมีโชคเมื่อยังแค่ร้อยละ 10 เท่านั้น อีกร้อยละ 90 มีรากฐานมาจากวิธีการคิดของคน คนที่เคร่งครัดกับชีวิตจนเกินไปจะมองไม่เห็นสิ่งอื่น ๆ ที่เป็นโอกาสเข้ามาหาตัว และถึงเข้ามาหาตัวเองก็ไม่พร้อม เพราะไม่เคยเตรียมพร้อมไว้ก่อนหน้านี้

ข้อดันพบทางวิชาการนี้ทำให้เราพอสนใจขึ้นได้บ้างกระมังว่าใครก็อาจมีโชคได้โดยไม่ต้องรอให้ขึ้นกับปัจจัยอื่น ๆ ภายนอก เราสามารถทำให้เกิดความมีโชคขึ้นได้ในขอบเขตหนึ่งด้วยการปรับเปลี่ยนวิธีการมองโลกและบุคลิกภาพ

ทุกสิ่งในโลกที่เกิดขึ้นล้วนมีเหตุผลอธิบายมันได้ทั้งล้วน แม้แต่ความไร้เหตุผลก็ตาม

ผู้ใดใจจนหงษ์ทุกตน ॥ตกลงที่นี่ไม่ได้ใจก็ต้องใจจากก่อร้ายในตัวกัน

(จาก ภาพยนตร์ “Italian Job”)

กว่าจะเกิดก็สายไปแล้ว

เหตุ ได้ความยากจนจึงมักดำรงอยู่อย่างคงทน? เหตุใดปอยครั้งที่การทุ่มเททรัพยากรขนาดใหญ่ให้คนจนเพื่อการศึกษาจึงไม่ประสบผลสำเร็จ? และจะแก้ไขความยากจนที่ได้ผลเต็มที่กันอย่างไร? คำตอบเหล่านี้มีอย่างไรมิหน่าเชือกับเหตุผลทางชีวิตพยาบาลทางชีวิทยา

เราเชือกันมานานว่าเยินล์และลิงแวนเดลลอมเป็นตัวกำหนดว่าเราจะเป็นอย่างไร สำหรับบางคนเยินล์เป็นด้านยาวของลีโอเลียมผินผ้า ส่วนลิงแวนเดลลอมเป็นด้านกว้าง แต่สำหรับบางคนก็กลับกัน ลิงแวนเดลลอมเป็นด้านยาว อย่างไรก็ได้มีงานวิจัยหลายชิ้นซึ่งให้เห็นว่ามีปัจจัยที่สามารถมาร่วมเป็นตัวกำหนดและอาจเป็นตัวกำหนดที่สำคัญที่สุดก็เป็นได้ ปัจจัยตัวนี้ก็คือสภาพแวดล้อมของทารกขณะอยู่ในครรภ์ (uterine environment)

คอลัมน์ของ Nicholas D. Kristof ในหนังสือพิมพ์ International Herald Tribune เมื่อเร็ว ๆ นี้ระบุว่า�กวิจัยพบว่าความอ้วน โรคเบาหวาน และความป่วยทางจิตในผู้ใหญ่ล้วนเกี่ยวพันกับลิงที่เกิดขึ้นกับการอยู่ในครรภ์ เมื่อหลายสิบปีก่อนหน้านี้

หนังสือชื่อ “Origins : How the Nine Months Before Birth

Shape the Rest Our live” โดย Annie Murphy Paul บรรยายถึงการค้นพบสำคัญที่ว่าสภาพแวดล้อมของครรภ์ที่อยู่ภายใต้ความเครียด อาจเป็นตัวอธิบายว่าเหตุใดความจนจึงดำเนินอยู่อย่างคงทนข้ามหลายชั่วคนได้

ความจริงของเรื่องก็คือหันมายังครรภ์ที่อยู่ในชั้นรายได้ที่ต่ำกว่ามีทางโน้มจะเพชิญความเครียดทางเศรษฐกิจ อารมณ์ซึมเศร้า ความรุมร้อนกังวล ตลอดจนรับสารเคมี สารพิษจากควันเลียรอยนต์ และยาฆ่าแมลง นอกจากนี้มีความเป็นไปได้สูงที่จะดื่มเหล้า สูบบุหรี่ ไม่กินวิตามินเสริม ไม่กินอาหารครบหมู่ และไม่ได้รับการดูแลครรภ์อย่างมีคุณภาพ อีกทั้งความไม่รู้อันเนื่องมาจากการพ่อแม่เกยากจนไม่มีการศึกษาทำให้ไม่ได้รับคำแนะนำที่ดี

ผลที่เกิดขึ้นก็คือได้ทารกที่เริ่มต้นชีวิตก็ “แพ้” เลี้ยงแล้ว งานวิจัยพบว่าทารกในครรภ์ที่แม่เพชิญกับความเครียดมีทางโน้มที่จะเรียนหนังสือชั้นไม่สูง สุขภาพไม่ดีตลอดชีวิต จนทำให้ยากจนอยู่ต่อไป ถ้าลิงเหล่านี้เป็นจริง ก็หมายความว่าการทุ่มเททรัพยากรการศึกษาสำหรับเด็กก่อนเข้าโรงเรียนก็ไม่เป็นผล เพราะสายเกินกว่าที่จะไปทำลายภูมิคุ้มกันของเด็ก

ก่อนหน้านี้งานวิจัยสมัยใหม่ในสาขา “การเริ่มต้นของทารกในครรภ์ (fetal origins)” ดังกล่าว งานวิจัยมีชื่อเลียงชั้นหนึ่งในสาขานี้ในปี 1989 พบว่าหน้าท้องของทารกแรกเกิด (ตัววัดทางอ้อมของการได้รับสารอาหารของทารกในครรภ์) สามารถช่วยพยากรณ์ได้ว่าเมื่อเดินโตขึ้นเป็นผู้ใหญ่ในอีกครึ่งศตวรรษต่อมาจะมีโอกาสเป็นโรคหัวใจเพียงใด งานวิจัยชั้นนี้อื้อฉาวในสมัยนั้น เพราะผู้คนกังขา แต่หลังปีผ่านไปงานศึกษาอีกหลายชั้นสรุปให้เห็นว่าช่วงเวลาของการเป็นทารกอยู่ในครรภ์เป็นช่วงเวลาที่สำคัญอย่างยิ่ง เพราะจะมีผลกระทบต่อสุขภาวะในอีกหลายศตวรรษต่อมา

นักเศรษฐศาสตร์ Douglas Almond แห่งมหาวิทยาลัยซิคิค้าโกศึกษาเด็กที่เกิดภายในปี 1918 ซึ่งทำให้มีคนตาย 50-100 ล้านคนทั่วโลก ในสหรัฐอเมริกาซึ่ง

ทำให้หอบปิงมีครรภ์ถึงหนึ่งในสามติดเชื้อ Almond เปรียบเทียบثارกที่เกิดจากแม่เหล่านี้กับثارกที่เกิดจากแม่ก่อนหรือหลัง Spanish Flu และพบว่าเด็กที่แม่ป่วยมีสุขภาวะที่เลวกว่าโดยเฉลี่ยไม่ว่าจะใช้ตัวชี้วัดเกี่ยวกับเศรษฐกิจสังคมตัวใดมาวัดก็ตาม

เด็กที่เกิดจากแม่ติดเชื้อเหล่านี้มีความเป็นไปได้ที่เรียนจบไฮสกูลน้อยกว่าเด็กปกติถึงร้อยละ 15 และมีความเป็นไปได้ที่จะยากจนกว่าร้อยละ 15 และเป็นโรคหัวใจกว่าร้อยละ 20 เมื่อเทียบกับเด็กที่แม่ไม่ติดเชื้อ

ความเครียดของแม่ดูจะมีผลกระทบด้านลบอย่างแรงต่อثارก โดยอาจเกี่ยวกับการหลั่งฮอร์โมน cortisol เมื่อบุคคลหนึ่งมีความกังวล มีงานวิจัยอีกหลายชิ้นพบว่าثارกซึ่งอยู่ในครรภ์มารดาในระหว่างสงครามอาหรับ-อิสราเอล ครั้งที่เรียกว่า Six-Day War ในปี 1967 มีโอกาสที่จะป่วยทางจิต (schizophrenia) มากกว่าเด็กปกติในยามที่โตขึ้นเป็นผู้ใหญ่

The Journal of the American Medical Association เคยรายงานว่าเด็กเจนที่เกิดในช่วงอาหารขาดแคลนครั้งใหญ่ในเจนระหว่าง ค.ศ. 1959-1961 มีโอกาสที่จะเป็น schizophrenia มากกว่าเด็กที่เกิดในช่วงเวลาอื่นถึงหนึ่งเท่าตัว

ขอเท็จจริงเหล่านี้แสดงให้เห็นว่าช่วงเวลาของการมีครรภ์มีความสำคัญอย่างยิ่งต่อคุณภาพของผู้ใหญ่ในช่วงนั้นต่อไป การรับสารเคมีและสารพิษของแม่ สุขภาวะของครรภ์ที่ไม่ดีอันเนื่องมาจากความเครียด ความกังวล การขาดการดูแลครรภ์ที่มีคุณภาพ ฯลฯ เป็นประเด็นที่ต้องได้รับการเอาใจใส่

คุณภาพของมนุษย์คือหัวใจของการแก้ไขความยากจน การทุ่มเททรัพยากรเพื่อการศึกษาเป็นพิเศษสำหรับเด็กก่อนวัยเรียนของครอบครัวที่ขาดแคลนก็ควรทำไป แต่ต้องตระหนักร่วมสิ่งที่สำคัญกว่าก็คือการให้ความช่วยเหลือ แนะนำ ดูแล ดังแต่หากยังอยู่ในครรภ์เพื่อให้ได้ثارกที่มีคุณภาพในเบื้องต้น

การตัด “วูจักรความยากจน” กระทำได้ด้วยการตั้งครรภ์ที่มีคุณภาพ เพื่อมิให้เกิดการ “แพ้” สำหรับคนยากไร้ตั้งแต่ก่อนที่จะเกิดมาซึ่งจะทำให้หลุดออกจากความยากจนได้ยาก การทุ่มเททรัพยากรขนาดใหญ่ให้แก่แม่ในช่วงที่มีครรภ์ และการให้ความรู้ก่อนที่จะตั้งครรภ์จึงเป็นนโยบายที่อาจแก้ความยากจนได้ตรงจุดกว่า

สุภาษิตฝรั่งเก่าแก่ที่ว่า “ลูกคือทรัพย์การอันล้ำค่าของคนยากจน” จะเป็นจริงก็ต่อเมื่อทารกในครรภ์ของแม่ผู้ยากจนได้รับการดูแลอย่างมีคุณภาพ เท่านั้น

*Believe you are defeated, believe it long enough,
and it is likely to become a fact.*

หากเชื่อว่าตนของพ่ำง||พ๊ะ||จะเชื่ออย่างนี้กันก็
มีความหวังไม่ได้สูงทั้งนั้นจะกล่าวไว้ว่าเรื่องจริง

Norman Vincent Peale
(บังพุต : ค.ศ. 1898-1993)

*Not to know is bad, not to want to know
is worse.*

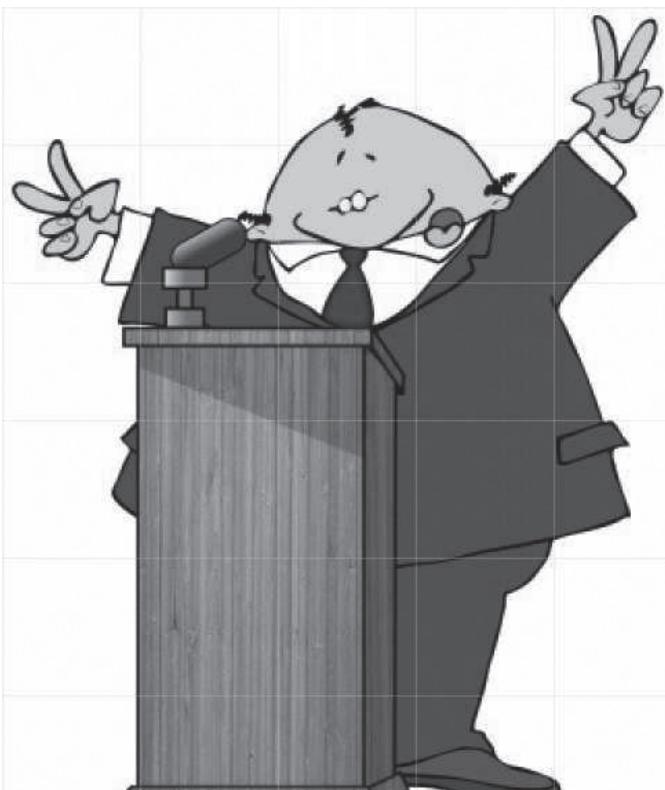
អ្នកដឹងទែនយុប្រាប់លក្ខ ॥ព័ត៌មានតែងការជាអ្នកដឹងៗរបស់បានការណ៍

(សុវារណាផ្ទៃរីកណ្ហ)

We make ourselves rich by making our wants few.

រាយការណ៍ឱ្យតែគោរពទៅតែការការការណ៍ឱ្យមិនមែនការពេញចិត្ត

(Henry David Thoreau
បាកីត-បាកីមិយបគបសាកិម្មខំលេខំ : គ.ស. 1807-1862)

“ค่าเสียโอกาส” และ “คนต้นทุนตា”

กลไก ตลาดเป็นเรื่องเหลือเชื่อ ผู้คนเห็นกลไกตลาด ทำงานอย่างน่าอัศจรรย์ใจที่สามารถหลงเมื่อ 2 ปีก่อนยามเมื่อมีการแยกพระเครื่อง วันนั้นผู้มีธุระเดินผ่านไปจึงหยุดด้วยความสนใจ ผู้คนนับพันเข้าเด็กน้อยว่าเพื่อรับพระ เมื่อแต่ละคนรับเสร็จก็จะถูกเอกสารยางประทับที่ข้อมือเพื่อแสดงว่าได้รับไปแล้ว เนื่องจากติกามีว่าให้รับได้คนละหนึ่งครั้ง

อย่างไรก็ตีภูมิข้อนี้สูกกลไกตลาดไม่ได้ ผู้คนหนึ่งเอาข้มัน้ำสบู่ยืนขายบริการล้างหมึกที่ถูกประทับที่ข้อมือเพื่อวนเข้าไปรับใหม่อีกครั้งในราคากลาง 10 บาท

ผู้คนดูอยู่ไม่นานก็เห็นมีการขายบริการแบบเดียวกันหลายคน เดาว่าหากมีหลายคนและผู้ให้แลกไม่เข้มงวดตรวจสอบร่องรอยรายการ อีกไม่นาน ราคาตลาดคงลงเป็น 5 บาทแน่นอนเนื่องจากการแข่งขัน และใช้ความรู้จากเศรษฐศาสตร์พยากรณ์ว่าในเวลาต่อมา คนเข้าคิวพวกนี้จะเอาพระมาให้เช่า (ขาย) แต่จะด้วยราคาเท่าเดิมนั้นก็ขึ้นอยู่กับขนาดตีม่านดีของคนมาซื้อ และจำนวนพระที่มีคนนำมาขาย

เดาได้ว่าคนเข้าคิวที่มีฐานะไม่ดีเพรากการยอมเสียเวลานานเพื่อเข้าคิวยาวและเอาพระมาขายต่อ แสดงว่าคนเหล่านี้ไม่สามารถเอาเวลาที่เข้าคิวเช่นนี้ไปทำอย่างอื่นที่ให้ผลตอบแทนสูงกว่าอย่างแน่นอน

พุดอีกอย่างก็คือหากเข้าคิวเหล่านี้มีค่าเสียโอกาส (opportunity cost) ต่ำ ซึ่งค่าเสียโอกาสหมายถึงว่าเมื่อเลือกรระหว่างทำสิ่งหนึ่งก็ไม่สามารถกระทำอีกสิ่งหนึ่งได้ในเวลาเดียวกัน ดังนั้นต้นทุนของการกระทำสิ่งที่เลือกนั้น จึงมีค่าเท่ากับผลประโยชน์ที่ต้องเสียไปจากการไม่ได้ทำอีกอย่างหนึ่ง ตัวอย่าง เช่น สมมุติว่าชายผู้เข้าแวร์บพระจาก ถ้าวันนั้นเข้าสามารถไปทำงานขายของที่เหนือยอดูกับการเข้าคิวและได้ค่าจ้าง 500 บาท การเอาเวลาวันนั้นมาเข้าคิวหากมีค่าเสียโอกาสเกิดขึ้นเท่ากับ 500 บาท

พุดอีกอย่างหนึ่งได้ว่าค่าเสียโอกาสของการเข้าคิวรับพระแจกสำหรับเขามีค่าเท่ากับ 500 บาท ถ้าเขาเป็นคนมีเหตุมีผลทางเศรษฐศาสตร์ เขามาเข้าคิวเพื่อเอาไปขายต่อ ก็ต่อเมื่อเขาได้รับผลตอบแทนสูงกว่าค่าเสียโอกาสคือ 500 บาท

ข้อเท็จจริงที่เขามาเข้าคิวจึงพอเดาได้ว่าผลตอบแทนจากการทำงานตามปกติในวันนั้นไม่น่าสูงกว่า 200-300 บาท (ซึ่งเท่ากับค่าจ้างต่อวันโดยเฉลี่ยในกรุงเทพมหานคร) จึงแสดงว่าค่าเสียโอกาสของเขาก็จะไม่สูงกว่า 200-300 บาทเป็นแน่

อย่างไรก็ถ้าเข้าประциальнอยกได้พระมาก ๆ และไม่เอาพระมาขายต่อในเวลาต่อมา บทวิเคราะห์ข้างบนอาจแตกต่างไป แต่หลักการวิเคราะห์ก็เหมือนเดิม

บุคคลผู้มาเข้าคิวเพื่อรับพระอย่างจริงใจก็ต้องประเมินแล้วว่าพระที่ได้รับคุ้มค่ากับค่าเสียโอกาสของเขาร่วมกันไม่ว่าจะสูงหรือต่ำก็ตาม แต่ถ้าค่าเสียโอกาสของเขางาน (เวลาไม่ค่ายิ่ง ไม่ประสบค์จะทนความร้อน ไม่อยากเข้าແກ) เขาก็ต้องหาหรือจ้างคนอื่นมาเข้าคิวแทน

ในโลกความเป็นจริงที่ค่าเสียโอกาสของทุกคนไม่เท่ากัน พระเหล่านี้จึงมีให้เช่าเสมอ เพราะจะมี “คนที่มีค่าเสียโอกาสต่ำ” ไปเข้าคิวเพื่อเอามาขายต่อ (ถ้าไม่เชื่อลองไปดูหน้าวัดบวรนิเวศฯ ในตอนเย็นของวันประสูติพระลังษาราชที่มีการแจกพระกีดได้)

เมื่อพูดถึง “คนมีค่าเสียโอกาสต่ำ” ก็ชวนให้นึกถึงคำพูดรึ่ง “นักการเมืองตันทุนต่ำ” หรือ “คนมีตันทุนต่ำ” แท้จริงแล้วมีได้มีความหมายแตกต่างกันโดย “ทุน” ที่ลือบานเราพูดถึงในความหมายนี้ก็คือ “ค่าเสียโอกาส” นั่นเอง

นักการเมืองคนหนึ่งมี “ตันทุนต่ำ” ก็หมายความว่าปกติก็ไม่ใช่คนซึ่งมีลิ้งที่พรั่งเรี่ยกว่าทุนทางการเมือง (political capital) ซึ่งสื่อดึงความน่าเชื่อถือซื่อเลียง ความไว้วางใจ ความรู้ความสามารถ ฯลฯ ที่สาธารณะโดยทั่วไปมีให้คน ๆ นั้นในเชิงการเมือง สูง กล่าวคือถ้าลงมือกระทำอะไรทางการเมืองที่สำคัญ (ลงสมัครรับเลือกตั้ง อาสารับตำแหน่ง) แล้วเกิดความสูญเสียหรือผิดหวังขึ้นก็จะไม่กระทบกับเขามากนัก เพราะปกติก็มีค่าเสียโอกาสต่ำ อยู่แล้ว

พอเข้าใจว่า “ค่าเสียโอกาส” กับ “ทุน” ในภาษาตลาด (ทุนในทางเศรษฐศาสตร์หมายถึง สิ่งที่ถูกใช้เพื่อช่วยเกิดการผลิตมากยิ่งขึ้น) คือลิ้งเดียวกัน การที่บุคคลคนนี้ไม่มี “ค่าเสียโอกาส” หรือ “ทุน” สูงก็มีความหมายเดียวกับคนที่ไปเข้าคิวรับพระเพื่อไปขายต่อนั้นแหละ กล่าวคือทางเลือกของเขามาไม่มีค่าสูง

ตรงกันข้ามการเมืองหรือผู้ที่ลังคมครัวฐานบดีของคนมี “ตันทุนสูง” ก็แสดงว่าทางเลือกมีค่าสูง ดังนั้นการกระทำใดหากไม่เกิดผลอย่างเป็นไปตามที่ควรจะเป็นก็จะก่อให้เกิดความเสียหายแก่ตัวเข้าได้มาก

ถ้าบ้านเราริ่งระบบการทำงานและตรวจสอบ ตลอดจนสร้างความ透明นักและมีบทบาทร่วมของประชาชนในการปกครองบ้านเมืองได้อย่างมีประสิทธิภาพ จนทำให้นักการเมืองและข้าราชการของเราล้วนแต่มี “ตันทุนสูง” แล้ว ปัญหาน้ำหนาเมืองของเราก็จะลดลงไปเป็นอันมาก

ปัญหาปวดหัวก็คือพวก “ต้นทุนต่ำ” ที่สังคมไม่เชื่อถือและขาดความไว้วางใจนี้แหล่ เพราะมีทางโน้มที่พวknี้จะเป็น “บุรุษความมิغاเช่” ก่อปัญหาให้บ้านเมือง เพราะคิดว่าไม่มีอะไรจะเสียมากอยู่แล้ว

The whole secret of the teacher's force lies in the conviction that men are convertible.

ความลับแห่งความทรงพลังแห่งความเมตตาอยู่ตรงที่การนัดความเชื่อ
ของมนุษย์ด้วยความเชื่อในความสามารถในการเปลี่ยนแปลงได้

Ralph Waldo Emerson
(บักปรัชญาชาวอเมริกัน : ค.ศ. 1803-1882)

*If you want people to think well of you, do not
speak well of yourself.*

ការកំណត់ទំនាក់ទំនងនូវប្រធានភាពការ
កំណត់ទំនាក់ទំនងនូវប្រធានភាព

(Blaise Pascal បាកដីសីកស៊ាឡេ:បាកប្រជម្លាចនៃគោលទៅការ : គ.ស. 1623-1662)

*A great man is one who has power
and not abuse it.*

ជុំវិនិកតីតែការណ៍អំពារ॥ពីអីក្សោរ៉ាក្សោរ៉ា

(Henry L. Doherty បាកទួរកិច្ចខេមបេរិបណ៍សំគាល់ : គ.ស. 1870-1939)

“เงินตาย” ขายคนเป็น

“เงินตาย” และ “เงินเป็น” มีลักษณะแตกต่างกัน หากไม่พิจารณาดูให้ดีจะมองไม่เห็นและอาจทำให้เลียประโยชน์ไปอย่างน่าเสียดาย ยิ่งไปกว่านั้น “เงินตาย” อาจขายคนเป็นได้ด้วยเงินนั้นเป็นได้ทั้งคัตtruและมิตร ถ้าเงินนั้นเป็นเงินกู้ ไม่ว่าเป็นคนรวยหรือคนจน ทุกวินาทีไม่ว่าหลับหรือตื่น อาศัยอยู่ใต้น้ำหรือใต้ดินลึกไปกี่กิโลเมตร ก็ตาม ดอกเบี้ยจะนานอยู่ตลอดเวลา เช่นนี้ถือว่าเงินเป็นคัตruในพื้นฐาน หากเงินที่กู้มานั้นสามารถช่วยให้เงินของกามคุ้มกับดอกเบี้ยที่ต้องจ่าย เงินกู้ก้อนนั้นก็กลายสภาพจากคัตruเป็นมิตร แต่ถ้าเงินกู้ถูกใช้อย่างไม่คุ้มค่า ความเป็นคัตruของเงินก็จะยิ่งรุนแรงขึ้น

ในทางตรงกันข้าม ถ้าเงินนั้นเป็นเงินของเราที่ได้มาจากการทำงานและสามารถตอบได้ส่วนหนึ่ง เงินนั้นก็เป็นมิตรกับเรา หากเอาไปฝากในธนาคารหรือซื้อหลักทรัพย์ที่มีความมั่นคง เงินก็จะงอกงามยิ่งขึ้น เงินก้อนนั้นจะยิ่งเป็นมิตรกับเรา แต่ถ้านำเงินนั้นไปใช้อย่างไม่เกิดประโยชน์มันก็จะกลายร่างจากมิตรเป็นคัตruได้เช่นกัน

การเป็นมิตรและคัตruของเงินจึงขึ้นอยู่กับที่มาของเงิน และลักษณะ

ของการนำเงินนั้นไปใช้ เงินที่เป็นศัตรุสามารถเปลี่ยนเป็นมิตรได้หากนำไปใช้อย่างคุ้มค่า และเงินที่เป็นมิตรซึ่งมาจากการอุดออมก็สามารถเป็นศัตรุได้หากนำไปใช้อย่างไม่กิดประโยชน์

นอกจากลักษณะของการเป็นมิตรและศัตรุของเงินแล้ว เงินยังสามารถแบ่งออกได้เป็น “เงินดาย” และ “เงินเป็น” อีกด้วย

ขอยกตัวอย่างเพื่อให้เห็นภาพ ค่าเช่าบ้านหรือที่อยู่อาศัยเป็น “เงินดาย” ส่วนค่าผ่อนบ้านหรือที่อยู่อาศัยเป็น “เงินเป็น” สถานการณ์ที่น่าเครวาก็คือบุคคลหนึ่งสามารถทำให้ “เงินดาย” กลายเป็น “เงินเป็น” ได้ แต่ไม่ทำ เพราะไม่รู้จันเลี้ยโภกาส

ค่าเช่าบ้านคือค่าบริการสำหรับการเช่าบ้าน ทุกเดือนที่จ่ายไปมิได้ทำให้เข้าไปใกล้ความเป็นเจ้าของมันเลยแม้แต่น้อย แต่สำหรับเงินที่จ่ายในแต่ละเดือนด้วยจำนวนเดียวกัน บ้านหลังเดียวกัน แต่จ่ายเป็นค่าผ่อนบ้านแล้ว เงินนั้นก็คือ “เงินเป็น” เพราะทำให้เข้าใกล้ความเป็นเจ้าของบ้านซึ่งเมื่อผ่อนครบเป็นเจ้าของก็จะได้ประโยชน์ทั้งมูลค่าที่เพิ่มขึ้นในอนาคต และหากไม่อยู่เอง เอาไปให้คนอื่นเช่าก็ได้ ค่าเช่าเป็นรายได้โดยไม่ต้องทำงาน

ข้อแตกต่างของสองสถานการณ์คือเงินดาวน์บ้านซึ่งสามารถเปลี่ยนสภาพจากการเช่ามาเป็นการผ่อนส่ง ถ้าไม่มีเงินดาวน์บ้านพระรายได้น้อย จนไม่สามารถอุดได้ หรือเช่าอยู่ชั่วคราวก็พอฟังได้ เพราะไม่มีทางหลักเลี้ยง การเป็น “เงินดาย” ได้ แต่สำหรับคนที่สามารถอุดได้แต่ไม่ได้ออม จนต้องตอกอยู่ในสภาพการเช่าแล้ว เรียกได้ว่าเป็นเรื่องน่าเสียดายมาก เพราะเงินจะพยายามอยู่อย่างนั้นอย่างไม่อาจเป็น “เงินเป็น” ได้

สถานการณ์ที่น่าเครวาก็คือบ้านก็ยังเช่าอยู่ ต้องจ่ายค่าเช่าบ้านเป็น “เงินดาย” อยู่ทุกเดือน แต่เมื่อมีโอกาสซื้อเงินก็กลับเอามาผ่อนซื้อรถยนต์เพื่อความ “หน้าบาน” ของตนเอง อย่างนี้เรียกว่าเป็นคนถูกทำร้ายสองต่อคือ “เงินดาย” (ค่าเช่าบ้าน) ทำร้าย และค่าเลื่อมราคางานรถยนต์ ทำร้าย (ตอนหัวมา

ราคา 800,000 บาท หากจะขายเมื่อซื้อมามาได้ 1 ปี ก็ได้ราคาแค่ 650,000 บาท ดังนั้นจึงห้ายไป 150,000 บาท ในเวลา 1 ปี หรือเฉลี่ยเดือนละ 12,500 บาท)

“เงินตาย” อีกลักษณะหนึ่งก็คือค่าเลื่อม ซึ่งเปรียบเสมือนกับ “เงินตาย” ชนิดที่มีองไม่เห็น ค่าเลื่อมไม่ใช่เงินสดที่หลอกจากกระเบ้าอย่าง จับต้องได้ คนจึงมักมองข้าม ทั้ง ๆ ที่ในความเป็นจริงแล้วเป็นเงินหรือค่าใช้จ่ายซึ่งมุ่งยื่นมีทรัพย์สินเลื่อมค่าได้ต้องเพชญอยู่ตลอดเวลาและอย่างหลีกเลี่ยงไม่ได้ด้วย

ยิ่งมีทรัพย์สินมากเพียงใดยิ่งมีค่าเลื่อมมากเพียงนั้น ระหว่างทางที่มีนเลื่อมผู้คนมักมองไม่เห็น เพราะจับต้องไม่ได้ จะเห็นก็ต่อเมื่อขายทรัพย์สินนั้น และเรียนรู้ว่ามูลค่าของมันลดลงไปมากกว่าเมื่อตอนซื้อมา มูลค่าที่แตกต่างนี้แหลกคือมูลค่าที่สูญหายไปหรือ “เงินตาย”

กล่าวโดยสรุปคือ “เงินตาย” คือเงินที่จ่ายหรือสูญเสียไปโดยมิได้ก่อให้เกิดประโยชน์ขึ้นในอนาคตดังเช่นค่าเช่าบ้านที่ต้องจ่ายไปโดยไม่ได้มีโอกาสเป็นเจ้าของทรัพย์สินนั้น ซึ่งต่างจากเงินค่าฝ่อนบ้านซึ่งเป็น “เงินเป็น” เพราะทำให้ได้เป็นเจ้าของในที่สุดและได้ประโยชน์อีกนานาประการ

ค่าเลื่อมเป็น “เงินตาย” เพราะเป็นเงินที่สูญไปในสภาวะจำยอม โดยเงินที่สูญไปนั้นมิได้ก่อให้เกิดประโยชน์ในอนาคต (ถึงแม้ว่ามันคือราคากองการใช้ประโยชน์จากทรัพย์สินก็ตาม)

“เงินตาย” นั้นหลีกเลี่ยงได้ในกรณีของการเช่าบ้าน แต่ไม่อาจหลีกเลี่ยงได้ในกรณีของการเลื่อมค่า

“เงินเป็น” นั้นคือเงินที่เมื่อใช้ไปแล้วก่อให้เกิดประโยชน์ในอนาคตดัง เช่นการผ่อนส่งบ้าน การลงทุนในโครงการที่ก่อให้เกิดผลประโยชน์อย่างคุ้มค่า ถ้าบุคคลหนึ่งใช้เงินของตนเองไม่ว่ามาจากกรอบหรือภายนอกอย่างไร ความหมาย เงินที่จ่ายออกไปคือ “เงินตาย” ดังนั้นถ้าจะหลีกเลี่ยงสภาวะดังกล่าวและต้องการทำให้มันเป็น “เงินเป็น” แล้ว ก็จำต้องใช้จ่ายอย่างมี

เหตุผลโดยคำนึงถึงประโยชน์ของมันในอนาคต

การใช้จ่ายเงินสำหรับการบริโภคยาเสพติด การบริโภคที่ทำลายตนเอง ด้วยการสร้างนิสัยที่ไม่พึงประ岸นา (สูบบุหรี่ เที่ยวกลางคืน) การบริโภคสิ่งที่ตนเองไม่อยู่ในฐานะที่จะซื้อหามาได้ (การบริโภคเกินฐานะ) ฯลฯ คือการใช้จ่าย “เงินตาย”

“เงินตาย” หมายความเป็น เพราะทำร้ายและทำลายเจ้าของเงินเนื่องจากไม่เป็นสิ่งที่เป็นประโยชน์ในอนาคต ซึ่งต่างจาก “เงินเป็น” ซึ่งโยงใยกับประโยชน์ในอนาคต

การมีเงินมากมีได้แก่ไขปัญหาชีวิต หากอาจทำให้ชีวิตยุ่งยากและมีปัญหามากขึ้นก็เป็นได้ ทราบที่ไม่รู้จักข้อแตกต่างระหว่าง “เงินตาย” และ “เงินเป็น”

“เงินตาย” จะลดน้อยลงหรือเปลี่ยนสภาพเป็น “เงินเป็น” ได้ก็ต่อเมื่อเข้าใจว่าอะไรคือ “เป็น” และอะไรคือ “ตาย”

“If you live each day as it was your last, someday you'll most certainly be right.”

ກັດໃຫຍ້ຕາ ||ຕ່ວະກັນຮາກກົມຄ່າມັນເນັ້ນເວັນກຸດກັບຂອງຕຸກ
ໃນກັນນີ້ກັຈະມີກຳຕັ້ງແນ່ນອນຄ່າຖຸກຕົວ

(Steve Job --- ພູສັຮັງ Apple, iPod, iPhone ແລະ iPad)

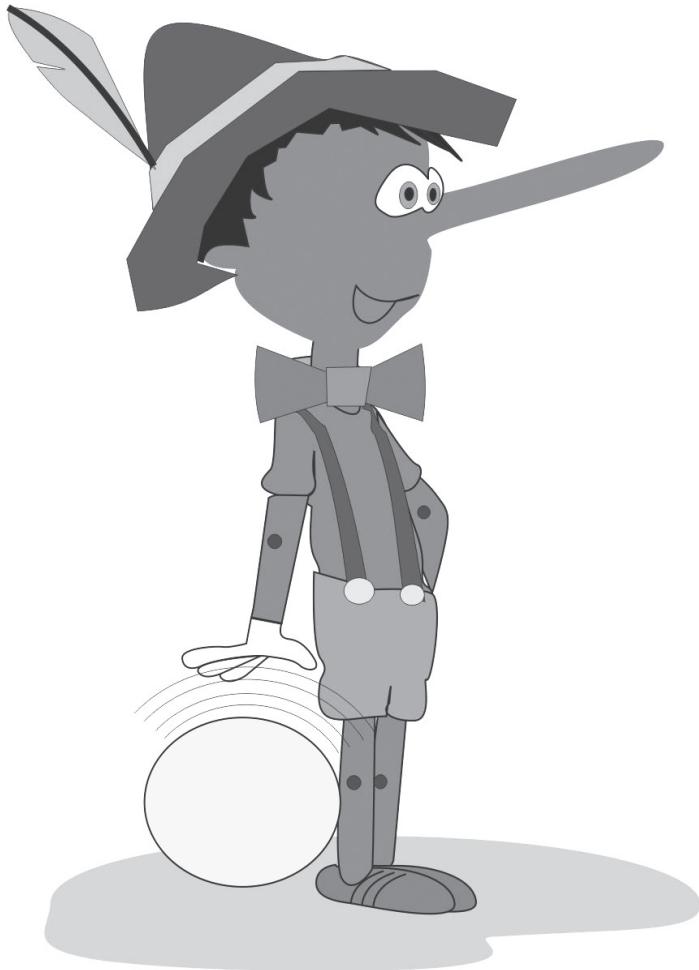
*The true meaning of life is to plant trees, under
whose shade you do not expect to sit.*

ความหมายที่แท้จริงของชีวิตคือการปลูกต้นไม้ไว้ในที่ดินนั้นๆ
จะได้รับประโยชน์

(Nelson Henderson นักธุรกิจชื่อด้วงสก็อตในกลางศตวรรษที่ 19)

*The great purpose of life is to make something
that will outlast us.*

จุดมุ่งหมายอันนี้ในที่ดินนั้นๆ คือการสร้างสิ่งที่คงอยู่
หลังจากที่เราได้ตายไปแล้ว

“ترະບັດສ້ຕຍໍ” ມີຄຳອຮິບາຍ

ມນຸ່ງຍົກລົງຈຳນວນມາກແປລກໃຈກັບການຜັດວັນປະກັນພຽງຂອງຕົນເອງ
ອຍ່າງໄມ້ອາຈອອົບາຍໄດ້ ຕັ້ງໃຈຈະເລີກເຫຼຳ ເລີກບຸ້ທີ່ ເລີກຢາເສັດຕິດ ໄປຫາມອ
ຕ່ອບຕປະຈານ ເລະ ແຕ່ແລ້ວກີ່ທໍາໄມ້ໄດ້ດັ່ງຕັ້ງໃຈ ນັກເຕຣະຫຼູກຄາສຕົວສັມຍີໃໝ່
ຊື່ພຍາຍາມເຂົ້າໃຈພຸດທິກຣມມນຸ່ງຍົກລົງຈຳຕອບໃຫ້ ຊື່ສາມາດນຳໄປປະຢູກຕິໄດ້ກັບ
ທລາຍເວື່ອງທີ່ລຳຄັ້ນໃນສຶກສົດເຫັນປະລຸງການສຶກສົດ

ເນື່ອກ່ອນຄຳອົບາຍຂອງເຕຣະຫຼູກຄາສຕົວໃນເຮືອການຜັດວັນປະກັນພຽງ
(procrastination) ກີ່ຄົວເນື່ອເພື່ອເພື່ອເປັນກັບຄວາມໄມ້ພຶກໃຈ ມນຸ່ງຍົກຈະຜັດວັນໂດຍຕັ້ງໃຈ⁴³
ທຳລິ່ງນັ້ນໃນອາຄຕມາກກວ່າທີ່ຈະທຳໃນວັນນີ້ ຊື່ກີ່ເປັນຄຳອົບາຍທີ່ດີແຕ່ໄມ້ລຶກຊື່ພອ

Kydland ແລະ Prescott ຜູ້ໄດ້ຮັບຮາງວັລໂນເປີລສາຂາເຕຣະຫຼູກຄາສຕົວໃນ
ປີ 2004 ໂດຍພລານສ່ວນໜຶ່ງຈາກແນວຄົດຂອງລິ່ງທີ່ເຮົາກວ່າ time-inconsistent
ໃຫ້ຄຳຕອບໃນເຮືອການຜັດວັນໄດ້ລຶກຊື່ກວ່າໂດຍອົບາຍຍ່າຍ ທ່ານີ້ ເຊັ່ນ ພາກຄູງຄາມ
ໃນວັນປີໃໝ່ວ່າທີ່ຄຸຍວ່າປີໃໝ່ນີ້ຈະອອກກຳລັງກາຍຄັ້ງໃຫຍ່ ເນື່ອໄວ່ຈະເຮີມສັກທີ່
ສົມມຸດວ່າຄຳຕອບຄົວນີ້ 15 ມັງກອນ (ມາກກວ່າຈະຕອບວ່າພຽງນີ້ຊື່ເປັນຄຳຕອບ
ຊື່ທາໄດ້ຍາກ) ແລະຕ່ອມາເນື່ອຖຸກຄາມຄຳຄາມເດືອກກັນອີກໃນວັນທີ 13 ມັງກອນ
ຄຳຕອບກີ່ຈະຍັງຄົງເປັນ 15 ມັງກອນ ອຍ່າງນີ້ກີ່ໝາຍຄວາມວ່າການເລືອກຂອງ

คน ๆ นั้นมีลักษณะที่เรียกว่า time-consistent กล่าวคือมั่นคงไม่แปรเปลี่ยน ข้ามเวลา

แต่ถ้าหากคำตอบเปลี่ยนแปลงไปไม่ยึดคำตอบว่าจะเริ่มในวันที่ 15 มกราคม แสดงว่าการเลือกของเขามีลักษณะที่เรียกว่า time-inconsistent นักเศรษฐศาสตร์บอกว่ามันนุชย์ส่วนใหญ่นี้เหล่านี้มีลักษณะการเลือกชนิด time-inconsistent หรือนิยมเรียกว่ากันว่า time-inconsistency

เศรษฐศาสตร์สมัยใหม่บอกว่าอยู่ครั้งที่มันนุชย์มองโลกในแง่ดีมากเกิน ความจริงในเรื่องที่เกี่ยวกับความเป็นไปได้ในการที่ตนเองจะกระทำสิ่งต่าง ๆ ในอนาคต (เช่น จะออกกำลังกายแน่ในอนาคต จะออมเงินได้แน่ในอนาคต)

เมื่อคิดอย่างนี้มักจะทึกทักเอาว่าสามารถกระทำสิ่งนั้น ๆ ในอนาคต ได้ ดังนั้นจึงผิดการเชื่อหน้ากับสิ่งไม่พึงใจออกไปจนถึงพรุ่งนี้เพื่อกระทำสิ่ง ที่ตั้งใจในอนาคต และเมื่อถึงพรุ่งนี้ก็จะคิดอย่างเดียวกัน ช้ำไปทุก ๆ วันจน เป็นการผิดวันประกันพรุ่ง ชนิดที่ “พรุ่งนี้ไม่เคยมาถึงลักษ์” ทราบที่มันนุชย์ไม่ ตระหนักว่าตนเองมีระบบการคิด (ที่มั่นใจว่าสามารถทำงานสิ่งได้ในอนาคตแต่ แล้วก็ทำไม่ได้) แบบนี้ก็จะผิดวันประกันพรุ่งไปเรื่อย ๆ

อย่างไรก็เดิมนุชย์แต่ละคนก็แตกต่างกันไป ตระหนักบ้างไม่ตระหนัก บ้างในระบบคิดเช่นว่า บางวันธรมก็มีการผิดวันมากดังเช่นในอเมริกาได้ จนคำพูดว่า mañana (มันยาน่า) ซึ่งแปลว่า tomorrow ติดปากเหมือนกับที่ คนไทยชอบพูดว่า “ไม่เป็นไร”

นักเศรษฐศาสตร์นำ time-inconsistency หรือการเปลี่ยนใจเสมอ ในอนาคตไปประยุกต์อธิบายในหลายเรื่อง ตัวอย่างเช่น การประกาศว่าจะ ไม่มีการเจรจาต่อรองกับผู้ก่อการร้ายอย่างเด็ดขาดของหลายรัฐบาล เพื่อตัด ไฟไม่ให้มีการจับตัวประกัน ตระรักษ์ก็คือเมื่อไม่มีการต่อรองก็ไม่มีคริดจะจับ ตัวประกัน

อย่างไรก็ต้องก่อการร้ายซึ่งใช้สัญชาตญาณที่มาจากการลังเกต (และ

อาจเรียนรู้เรื่อง time-inconsistency จากเศรษฐศาสตร์ด้วย) ว่าเมื่อจับตัวประกันจริง ๆ แล้ว รัฐบาลที่เคยปากแข็งว่าจะไม่เจรจาเด็ดขาดก็จะเปลี่ยนไปเลาผ่านไปสักพักก็จะเปลี่ยนใจจนมีการเจรจาต่อรองลับ ๆ เพราะต้องการให้ตัวประกันปลอดภัย ทราบที่รัฐบาลผู้ต่อรองสามารถปรับเปลี่ยนคำพูดตัวเองและเงื่อนไขได้ การประกาศว่าจะไม่ต่อรองเพื่อป้องกันไม่ให้มีการจับตัวประกันก็ไม่เป็นผล

พูดง่าย ๆ ก็คือ เพาะการเลือกของมนุษย์มีลักษณะ time-inconsistency ก้าวคืบถึงแม้ตั้งใจจะกระทำจริงแต่แรก แต่เมื่อวันเวลาและเงื่อนไขเปลี่ยนไป คำพูดหรือการกระทำในอนาคตก็เปลี่ยนไป

ถ้าต้องการให้การเจรจาต่อรองไม่สามารถเกิดขึ้นได้เลยก็ต้องทำให้รัฐบาลผู้ต่อรองไม่มีอำนาจในการต่อรองใด ๆ เลยโดยกฎหมายหรืออะไรก็แล้วแต่ อย่างนี้จะทำให้ไม่เกิดปัญหา time-inconsistency ขึ้นเพราะไม่สามารถเปลี่ยนคำพูดและการกระทำการของตนเองได้เมื่อมีการจับตัวประกัน

ปัจจุบัน time-inconsistency ทำให้เกย์ตระรไม่เคยเชื่อภาครัฐในเรื่องคำแนะนำว่านำเข้าจัดขาดแคลนดังนั้นจึงควรปลูกขawn้อย ๆ ไม่เคยเชื่อว่าจะมีการตามหวงหนี้เกย์ตระรจริงจัง ครูไม่เคยเชื่อว่าหากเป็นหนี้มาก ๆ แล้วจะไม่มีภาครัฐมาช่วย ผู้ชุมนุมไม่เชื่อว่าเจ้าหน้าที่รัฐจะปราบจริงจัง เด็กไม่เคยเชื่อว่าฟ่อแม่และครูจะลงโทษอย่างรุนแรงหากกระทำการผิด เพราะรู้ว่าสุดท้ายก็จะใจอ่อน ๆ ทั้งหมดรู้ว่าในที่สุดแล้วก็จะมีการเปลี่ยนแปลงคำพูดและการกระทำ เพราะเมื่อวันเวลาผ่านไป เงื่อนไขเปลี่ยนแปลงไป คำพูดก็อาจเปลี่ยนแปลงได้

เชื่อนอย่างนี้ไม่ได้หมายความว่ายกโทษหรือเห็นด้วยกับการ “กลืนน้ำลายตัวเอง” หรือ “การตระบัดสัตย์” หรือการมีใจ同胞เมื่อแนวมั่นคงของหนุ่มสาว ๆ ฯลฯ เพียงแต่บอกว่ามนุษย์และองค์กรทั่วไปมีลักษณะของการเลือกแบบ time-inconsistency ดังนั้นจึงพึงระวังอย่าเชื่อคำพูดใครให้มาก

ประเด็นที่น่าสนใจคือการตัดคำนำจในการเปลี่ยนแปลงคำพูดหรือการกระทำของผู้มีอำนาจในเวลาข้างหน้าออกไป จนไม่สามารถปรับเปลี่ยนได้ดังเรื่องของการไม่เจรจาต่อรองในเรื่องการเรียกค่าไถ่ตัวประกัน

ปัญหาการศึกษาของบ้านเรามีสาเหตุสำคัญอันหนึ่งจากการเปลี่ยนแปลงไปมาในนโยบายของรัฐมนตรี โดยเฉพาะเมื่อรัฐมนตรีมาจากต่างประเทศ ผู้บริหารกระทรวงและครุต้องปรับนโยบายตามความต้องการของรัฐมนตรีคนใหม่ จนมีส่วนทำให้เกิดการกลับไปกลับมา เช้าทำงานของบางยุคเดินหน้าไป 5 ก้าว ถอยไป 6 ในเวลาต่อมาเดินหน้าไป 4 ถอยมา 3 ฯลฯ ในเวลา 10 ปีที่ผ่านมาเราไม่รู้จะตัวว่าการกระทำการศึกษาธิการ 10 คน

ถ้าเราจะแก้ไขปัญหา time-inconsistency ให้หมดไป เราต้องสร้างเงื่อนไขที่ทำให้รัฐมนตรีทุกคนไม่มีอำนาจในการเปลี่ยนแปลงนโยบายของชาติ ในเรื่องการศึกษาที่ได้ถูกกำหนดไว้แล้วในแผนปฏิรูปการศึกษาก่อนหน้านี้ เราจะ “ตัดอำนาจ” ได้อย่างไรเป็นเรื่องที่ต้องถกเถียงกันต่อไป แต่เชื่อว่าเป็นหนทางหนึ่งจะทำให้เกิดความแน่วแน่ มุ่งมั่น เดินไปในทางเดียวกันของการแก้ไขปัญหาสำคัญยิ่งนี้ของชาติ

อีกตัวอย่างหนึ่งของการประยุกต์ใช้เดียว time-inconsistency เกิดขึ้นจากการทดลองในเรื่องการเลิกสูบบุหรี่ในพิลิปปินส์เมื่อไม่นานมานี้ คุณร่วมโครงการอย่างตั้งใจกับการเลิกบุหรี่แต่ต่อมาก็ไม่นานก็เปลี่ยนใจ วิธีทำให้เปลี่ยนใจยากก็คือให้ผู้ร่วมโครงการได้เงินให้ก้อนหนึ่งไว้ในธนาคารโดยไม่มีดอกเบี้ย หลังจาก 6 เดือนผ่านไปถ้าผ่านการตรวจสอบว่าเลิกบุหรี่แล้วจริง ก็จะคืนเงินก้อนนี้ให้ แต่ถ้าหากกลับมาสูบอีกครั้งก็จะสูญเสียก้อนนั้น ผู้ร่วมโครงการ หลายคนบอกว่าการกลัวเสียเงินทำให้ไม่เปลี่ยนใจ ต้องมุ่งมั่นสู้ต่อไปจนเลิกสูบบุหรี่ได้ ซึ่งหมายความว่าทำให้ time-inconsistency เป็น time-consistency

การเสียเงินก้อนใหญ่ให้คุณยิ่ฟิตเนสมีชื่อของสตรีที่ต้องการลดน้ำหนักโดยแท้จริงแล้วก็คือการเอาชนะปัญหา time-inconsistency นั่นเอง โดย

บังคับตนเองทางอ้อม ความเลี่ยดายเงินทำให้ต้องทนออกกำลังกายต่อไป

เมื่อเข้าใจมนุษย์ในแง่มุมของ time-inconsistency แล้ว ก็จะพึงระมัดระวังพฤติกรรมของตนเอง อย่ารับปากอะไรกับใครถ้าไม่แน่ใจ โดยเฉพาะถ้าลิ้นนั้นเป็นเรื่องของอนาคต การเข้าใจธรรมชาติของมนุษย์ เช่นนี้อาจทำให้การ “forgive but not forget” (ยกโทษให้แต่ไม่ลืม) ง่ายขึ้นบ้าง gramm

*You may be a very small person in the world, but
to some, you are their world.*

คุณอาจเป็นคนตัวเล็ก ๆ ในโลก แต่สำหรับคนนั้นแล้ว
คุณตือทุกคนที่กำราบ

Purpose is what gives life a meaning.

จุดมุ่งหมายต้องชัดเจนให้คนอื่นเห็นได้ตามที่กำหนดมา

(Charles Henry Parkhurst
พร.: เน็กปาร์คเชอร์ สังคมชาวอเมริกัน : ค.ศ. 1842-1933)

อาหารเพื่อยิ้ม

- อาจารย์ผู้สอนพูดกับนักเรียนเป็นครั้งแรก “ถ้าใครในห้องนี้คิดว่าตัวเองเป็นอีเดียต (idiots) โปรดลุกขึ้นยืน” มีนักศึกษาคนหนึ่งลุกขึ้น ครูจึงพูดว่า “โอ น่าสนใจมาก ทำไมเหอจึงคิดว่าເຂົ້າເວົ້າເປັນອີເດີຍຕ” “ພຣະພມໄມ້ຍາກໃຫ້อาจารย์ຢືນຄຸນເດີຍຄວບ” ລູກຄີ່ຍົດຕອບ
 - คนໃຊ້ໄປພບໜອເພື່ອຝັງຄຳຕອບຈາກການຕຽບໂຮງ ແມ່ນອອກວ່າ “ພມມີທັງໝ່າງດີແລະໝ່າງຮ້າຍໃຫ້ຄຸນ” “ອະໄຮເປັນໝ່າງຮ້າຍລໍ່ຄວບ” “ຄຸນມີເວລາເຫຼືອອີກໜຶ່ງເດືອນ” “ອະໄຮນະຄວບ ແລ້ວໝ່າງດີລໍ່” “ຄຸນຈະໄດ້ຮັບເກີຍຕິສຳຄັນພຣະເຫາຈະຕັ້ງຊື່ໂຮງຕາມຊື່ຄຸນ”
 - “ໜົມອອກຄຸນວ່າ ຄຸນຈະອູ້ຄື້ງ 60 ອ່າງສນາຍ ๆ ” “ແຕ່ໜົມອອກຮັບພມອາຍຸ 60 ແລ້ວນະ” “ກີ່ເຫັນໄໝລະ ໜົມອອກຄຸນແລ້ວ”
 - “ໄປທຳອະໄຮມາຫັນາຕາເຈິກ ປາກແຕກ” “ມີອຸບັດເຫດຸຄວັນ ຮດຄວ່າ” “ມັນຄວ່າໄດ້ຍັງໄສລະ” “ຄື່ອພມຂັບຮອຈະເຂົ້າທາງໂຄງ ກີ່ເຫັນປ້າຍນອກວ່າ ‘ທາງໂຄງອັນຕຣາຍ’ ພົມກີ່ເລີຍຂັ້ນໄປຕຽງ ๆ ໄນໄປຕາມທາງໂຄງ ແກ່ນີ້ຄ້າກາຫາໄທພມໄມ່ແໜ້ງແຮງແລະທ່ວໄມ້ໄວ ປ່ານີ້ພມຕາຍໄປແລ້ວນະນີ້”
 - อดັນ ເປັນຜູ້ຄິດຄັນ “love at first sight” ຂຶ້ນເປັນເຄື່ອງໜ່າຍທຸນແຮງງານທີ່ຍິ່ງໃຫຍ່ທີ່ສຸດຍ່າງໜຶ່ງຊື່ໂລກຮູ້ຈັກ
 - ພມຮັກມນຸ່ມຍໍາຕິ ມນຸ່ມຍໍ່ເທົ່ານັ້ນແທລະທີ່ພມທນໄມໄດ້
 - คนໃຊ້ຕື່ນເຕັນເນື່ອໄປພບໜອໃຫຍ່ຜູ້ເຊື່ຍວ່າງູ້ “ໜົມທີ່ໃຫນນະທີ່ຄຸນໄປທາກ່ອນມາພບພມ” “ໜົມທີ່ຄືລິນິກຄວັນ” ດັນໄຟ້ຕອນ “ມີນ່າ ໜົມເຂົ້າໝວຍຍ່າງນັ້ນຈະໄປຮູ້ອະໄໄ ເອແລ້ວເຫຼື່ອທີ່ຄຳແນະນຳທຸເຮົາ ອະໄຮແກ່ຄຸນລໍ່” ໜົມໃຫຍ່ການເຂົ້າແນະນຳໃຫ້ພມມາຫາຄຸນໜົມອອກຮັບ”
 - ມີຜູ້ຄາມມາຫາເຄຣຍຮູ້ວ້ຍ 75 ປີ ວ່າທໍາຍ່າງໄຈ້ສາມາດສັກຫວັນໃຫ້ລາວວ້ຍ 20 ກວ່າມາເປັນເຈົ້າສາວໄດ້ “ພົມກີ່ໂກທຸເຂົ້າວ່າ ພມອາຍຸ 90”
 - ຄ້າແມ່ນຮູ້ວ່າພມຈະອູ້ຈຸນແກ່ແລະເຈັບອອດ ๆ ແອດ ອ່າງນີ້ ພມຈະໄມ້ປ່ອຍຕັວອ່າຍ່າງທີ່ທໍາອນໜຶ່ນ ທ່ານກົດ